

UCHWAŁA Nr XIII/107/2016

RADY GMINY ZAWADY

z dnia 14 października 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zawady
na lata 2016 -2018.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. Z 2016 r. poz. 446), ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 332, 1045, 1199, 1830, z 2016 r. poz. 195) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zawady na lata 2016 - 2018 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci w całości moc Uchwała Nr VIII/41/07 Rady Gminy Zawady z dnia 6 lipca 2007 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną 2007-2017.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zawady.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 5. Uchwała podlega Publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Zawady oraz wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Zawady.

WYWIEŚCOWO NA TABLICY OGŁOSZEŃ
UG. ZAWADY ORAZ OPUBLIKOWANO W
BIP-ie UG. ZAWADY DN. 21.10.2016R.

Główny Pict
ST. INSPEKTOR
UG. ZAWADY

Przewodniczący Rady Gminy Zawady

PRZEWODNICZĄCY
/P. Dariusz Targoński
Dariusz Targoński

NR REG. REF. O. O. 380. 2016
(21. 10. 2016 R.)

Uzasadnienie

Obowiązek przyjęcia niniejszej uchwały wynika wprost z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Stanowi jedno z wielu zadań jakie powierzone zostały samorządom do realizacji.

Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zawady jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny przy ścisłej współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Dariusz Targoński

***GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY W GMINIE ZAWADY
NA LATA 2016-2018***

Opracował:
Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej
w Zawadach
mgr Anna Trypuć

I. WPROWADZENIE

Do zadań własnych określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny.

Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie.

W przypadku jakiegokolwiek dysfunkcjonalności rodziny, dziecko ma prawo do specjalnej ochrony i pomocy ze strony państwa. Instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia, przemocy w rodzinie. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzinnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmują działania na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Jednym z nowatorskich rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Rola asystenta rodziny polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci zagrożone wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie ich samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności, składający się na proces wychowania i prowadzenia gospodarstwa domowego. Działania asystenta rodziny mają wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny tj. rodziców, dzieci, czemu służy indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. W tym miejscu należy jednoznacznie powiedzieć, że asystent rodziny nie przejmuje działań za rodzinę, jedynie wspiera ją w wykonywaniu określonych obowiązków jak i również w podjętych działaniach, pokazuje jakie efekty przyniesie ich praca oraz ukierunkowuje te działania w taki sposób, aby przyniosły one zamierzone efekty.

Pozostawienie rodzin bez fachowego wsparcia i różnorodnej pomocy specjalistycznej spowoduje wzrost zjawiska dalszej degradacji rodzin i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami, którymi najbardziej zagrożone będą dzieci. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna

być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompleksowa i obiektywna oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Stąd założeniem programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zawady na lata 2016-2018 jest zgodny z:

- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Zawady na lata 2007-2017.

II. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE ZAWADY

Gmina Zawady położona jest w centralnej części województwa podlaskiego, w powiecie białostockim – jako gmina wiejska. Gminę Zawady zamieszkuje 2.865 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2015 r.). Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawadach wg stanu na dzień 31.12.2015r. Według analizy danych w 2015 r. z pomocy społecznej ogółem skorzystało 109 rodzin, w tym powodem przyznawania pomocy było w szczególności bezrobocie – 32 rodziny, niepełnosprawność – 18 rodzin, długotrwała choroba – 56 rodzin, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – 61 rodzin (w tym rodziny niepełne – 12, rodziny wielodzietne – 14), przemocy w rodzinie – 2 rodziny, potrzeby ochrony macierzyństwa – 8 rodzin, alkoholizmu – 1 rodzina. Pracownicy Ośrodka podejmują szereg działań w formie pracy socjalnej, dzięki temu większość rodzin przy zapewnieniu pomocy ośrodka jest w stanie zapewnić dziecku właściwy rozwój fizyczny i duchowy, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej. Szczególną uwagę zwraca się na rodzinę i jej funkcjonowanie. Najczęściej dysfunkcyjność rodziny łączy się z takimi zjawiskami jak uzależnienia, przemoc domowa, problemy w pełnieniu ról społecznych. Po dokonaniu dogłębnej analizy powyższych środowisk przez pracowników socjalnych należy uznać, że istnieje zagrożenie, iż działania podejmowane przez ośrodek okażą się niewystarczające, dlatego poprzez współpracę z asystentem rodziny i innymi instytucjami jest szansa na poprawę funkcjonowania rodziny w środowisku. Z danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodziny w Białymstoku wynika, że w placówce opiekuńczo-wychowawczej z terenu Gminy Zawady w 2015 roku przebywało dwoje dzieci. W Gminie Zawady coraz częściej można zaobserwować w rodzinach negatywne zjawiska, tj. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemoc w rodzinie, uzależnienia. Według danych Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Zawady z 2015 r., 2016 r. wynika, że w 14 rodzinach prowadzono procedurę „Niebieskiej Karty”. W większości przypadków ofiarami przemocy były kobiety, natomiast sprawcami byli mężczyźni. Główną przyczyną przemocy w rodzinie jest uzależnienie od alkoholu. Zadania ujęte w programie zmierzają w kierunku wspierania rodziny przeżywającej trudności celem przywrócenia zdolności do wypełniania prawidłowych ról społecznych.

III. ZASOBY INSTYTUCJONALNE GMINY ZAWADY

1. Instytucje i organizacje realizujące zadania na terenie Gminy Zawady mieszczące się w zakresie wspierania rodziny:

- 1) Urząd Gminy Zawady – przyznawanie i wypłacanie stypendiów, dowozy dzieci, organizowanie kolonii;
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawadach – praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, aktywizacja zawodowa, aktywizacja społeczna;
- 3) Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – profilaktyka i przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu;
- 4) Zespół Interdyscyplinarny Gminy Zawady – wsparcie i pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
- 5) Posterunek Policji w Choroszczy – zapewnienie bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości;
- 6) Placówki oświatowe w terenie gminy – działalność edukacyjna i wychowawcza, wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla dzieci i rodziców;
- 7) Placówki ochrony zdrowia z terenu gminy – działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej;
- 8) Biblioteka Publiczna Gminy Zawady – rozwój czytelnictwa, organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- 9) Parafie z terenu gminy – działalność charytatywna, organizowanie wypoczynku;

10) Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Strękowej Górze – zapewnienie możliwości rozwijania i uzupełniania zainteresowań, organizacja aktywnego spędzania czasu wolnego;

2. Instytucje i organizacje z terenu Powiatu białostockiego i zambrowskiego, z którymi Gmina Zawady współpracuje w zakresie wspierania rodziny:

1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodziny w Białymstoku;

2) Sąd Rejonowy w Zambrowie /Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej;

3) Prokuratura Rejonowa w Zambrowie;

4) Komenda Powiatowa Policji w Białymstoku;

5) Komisariat Policji w Łapach,

6) Posterunek Policji w Choroszczy,

7) Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Łapach;

8) Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku;

9) Poradnia Uzależnień i Współuzależnień w Zambrowie;

10) Poradnia Uzależnień i Współuzależnień w Choroszczy;

11) Poradnia Uzależnień i Współuzależnień w Łomży;

12) Organizacje pozarządowe;

Program wspierania rodziny będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej.

IV. CELE GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

1. Cel główny:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością;
- 2) Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach;
- 3) Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

V. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ

1. Cel szczegółowy:

Wsparcie materialne ubogich rodzin z dziećmi zagrożonych bezradnością.

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	REALIZATORZY/PARTNERZY
1.	Świadczenie pomocy społecznej rodzinom, znajdującym się w trudnych warunkach materialnych.	2016 – 2018	OPS
2.	Pomoc w dostępie dzieci z rodzin wieloproblemowych do przedszkoli.	2016 – 2018	Urząd Gminy, Placówki Oświatowe
3.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole i przedszkolu.	2016 – 2018	OPS, Placówki Oświatowe

4.	Pomoc w zaopatrzeniu dzieci i młodzieży w artykuły szkolne i podręczniki.	2016-2018	Urząd Gminy, OPS, Placówki Oświatowe
5.	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków.	2016 –2018	OPS, Urząd Gminy, Placówki Oświatowe
6.	Organizacja wypoczynku letniego w formie kolonii z programem profilaktycznym dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholizmu.	2016 –2018	Urząd Gminy, OPS, Placówki Oświatowe, GKPirPA, Parafia
7.	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej.	2016-2018	Urząd Gminy, OPS
8.	Współpraca z instytucjami i organizacjami spoza terenu gminy zajmującymi się pomocą rodzinie.	2016 –2018	Wszystkie podmioty z terenu gminy

2. Cel szczegółowy:

Wspieranie rodzin zagrożonych patologią, rodzin dysfunkcyjnych w rozwiązywaniu ich problemów życiowych oraz wzmocnienie i wyzwalanie zasobów tkwiących w rodzinach.

LP.	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	REALIZATORZY/PARTNERZY
1.	Systematyczna praca z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo – wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym i rówieśniczym.	2016 – 2018	OPS, Placówki Oświatowe, Policja

2.	Coroczne uchwalanie gminnych programów profilaktycznych zawierających działania w zakresie profilaktyki i leczenia uzależnień oraz zasady ich finansowania.	2016 – 2018	Urząd Gminy/Rada Gminy, OPS, GKPirPA,
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.	2016 – 2018	OPS, GKPirPA, Placówki Oświatowe, Policja
4.	Promocja i realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych i prozdrowotnych w szkołach wspierających wychowanie dzieci i młodzieży – z zakresu uzależnień, zdrowego żywienia, wad wymowy, wad postawy skierowanych do rodziców i dzieci.	2016 – 2018,	OPS, GKPirPA, Placówki Oświatowe, Placówki ochrony zdrowia
5.	Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganie zjawisku oraz kierowanie potencjalnych sprawców przemocy na działania korekcyjno-edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie.	2016 – 2018	Zespół Interdyscyplinarny, OPS, Policja, Placówki ochrony zdrowia, PCPR, organizacje pozarządowe, Placówki Oświatowe
6.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży, w szczególności poprzez zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w zakresie promocji zdrowego stylu życia poprzez sport, rekreację i kulturę.	2016 – 2018	Urząd Gminy, OPS, GKPirPA, Policja, Placówki Oświatowe, Ośrodek Edukacji Ekologicznej, Parafia
7.	Zapewnienie opieki asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.	2016 – 2018	OPS,
8.	Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.	2016-2018	OPS, Placówki Oświatowe, Policja, Kuratorzy
9.	Wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wspierania rodziny i dziecka.	2016-2018	Urząd Gminy, Ośrodek Edukacji Ekologicznej,

3. Cel szczegółowy:

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

L.P	DZIAŁANIA / ZADANIA	HARMONOGRAM REALIZACJI	REALIZATORZY/PARTNERZY
1.	Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych.	2016 – 2018	OPS, Placówki Oświatowe
2.	Wspieranie dzieci z rodzin nie posiadających możliwości finansowych w rozwijaniu uzdolnień.	2016 – 2018	OPS, Urząd Gminy, Placówki Oświatowe,
3.	Rozwój i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych.	2016 - 2018	OPS, Placówki Oświatowe, Policja, Urząd Gminy,
4.	Organizowanie zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych.	2016 – 2018	OPS, Placówki Oświatowe, Ośrodek Edukacji Ekologicznej,
5.	Uświadomienie rodzicom i opiekunom potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży.	2016 – 2018	Placówki Oświatowe,

VI. ADRESACI PROGRAMU

Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Zawady, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

VII. REALIZACJA PROGRAMU

Realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Zawady na lata 2016-2018 powierza się Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Zawadach przy współpracy:

- Urzędu Gminy w Zawadach,
- Placówek Oświatowych,
- Posterunek Policji,
- Biblioteka Publiczna Gminy Zawady,
- Ośrodek Edukacji Ekologicznej w Strękowej Górze ,
- Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawadach,
- Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Zawady,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Białymstoku,
- Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku,

w realizacji swoich działań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet.

Opracowanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny należy do zadań własnych gminy, a tym samym zobowiązuje jednostki samorządowe do realizacji celów w nim zawartych oraz do stymulowania i ukierunkowywania działań na rzecz dziecka i rodziny.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Zawady oraz budżetu państwa (programy rządowe).

IX. MONITORING PROGRAMU

Monitoring Programu będzie odbywał się poprzez coroczną ocenę realizacji zadań.

Sprawozdanie roczne z realizacji Programu i osiągniętych efektów oraz potrzeby związane z realizacją zadań będą składane radzie gminy do dnia 31 marca każdego roku.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Dariusz Targoński